

Težka avtomobilska nesreča. Dne 3. marca dopoldne je zašel na voglu Razlagove ter Cankarjeve ulice v Mariboru 12letni šolar Oton Vogrin pod tovorni avto, ki ga je nevarno poškodoval.

Se zastrupil in prerezal trebuh. 32letni posestnik Feliks Šalomon iz Grušove blizu Sv. Marjete ob Pesnici je izpil večjo količino lizola. Vsled zavžitega strupa so ga zgrabili neznosni krči. V zadnjem obupu si je zasadil nesrečnež nož v trebuh ter si je prerezal želodec in čreva. Po prepeljavi v mariborsko bolnico je z Bogom spravljen umrl.

Kajz lastne matere. V Lazah, občina Loče pri Konjicah, je dne 1. marca zvečer zaklal sin svojo lastno mater in je nato skušal končati še sam sebi življenje z nožem. Strašna žaloigra se je odigrala pri Mlakerjevih, kjer sta živela v prepiru mati in sin radi prevžitka. Dne 1. marca dopoldne je zgubil sin Anton v Konjicah tožbo proti materi. Radi polomije na sodnji je omenjenega dne zvečer navalil v skrajni razburjenosti na mater s kuhinjskim nožem in jo zabodel na smrt ob navzočnosti svoje 10letne sestre Pavle. Po groznem krvavem in nezaslišanem dejanju je še porinil tudi sebi dvakrat nož v prsa, a je vendar le še ostal pri življenju. Nečloveško dejanje je presunilo ter razburilo celo okolico, koje zgodovina ne pomni podobnega zločina.

Če sreča bik avtomobil. Posestnik Miha Tomažič iz Gerečje vasi je gñal bika na sejem v Ptuj. Med potjo je pa smuknil mimo obeh avto, katerega se je bik tako prestrašil, da je podrl gospodarja na tla in ga obdelal nevarno z rogovi ter nogami. Težko poškodovanega posestnika so rešili drugi sejmarij in ga odpremili v ptujsko bolnico.

Požar uničil posestniku vsa poslopja. Dne 28. februarja je izbruhnil vsled vnetja saj v dimniku ogenj pri posestniku Matevžu Fuksu v Cirkovcah ter mu upepelil stanovanjsko hišo in vsa gospodarska poslopja. Zelo velika škoda je krita le deloma z zavarovalnino.

Nevaren požar je izbruhnil 1. marca na noč v trgovini Ferda Škofa v Mislinju. Ogenj je zapazil mimo trgovine idoči mizar Ivan Vrhnjak, ki je zbudil lastnika trgovine ter vaščane. Z združenimi močmi se je komaj posrečilo, ogenj pogasiti.

Konji so se ubili pri Sv. Primožu na Pohorju. Dne 2. marca je šel hlapec lesnega trgovca Lobenweina iz Vuze nice v šentprimoške planine po plohe. Malo nad Mršakom v Št. Janškem vrhu je na ozki poti v najhujši strmini stopil eden konj pod pot in potegnil še drugega s sanmi vred za seboj. Ker je tam huda strmina in je bilo vse zamrzlo, sta zdrčala oba konja z bliskovito naglico črez njive in pasovnik in breg v dolino, najmanj 200 m globoko. Seveda sta se oba konja ubila. Bila sta mlada in močna, zato je škoda velika. Tako je dostikrat nevarno delo v naših planinah. — Precej dela so imeli vozniki, ko so spravili na postajo v Vuze nico okoli 200 meterskih sežnjev bukovih drv iz Žvancerjevega gozda. To vse je lastnina g. Antona Verčkota v Varaždinu. Šlo je brez večje nesreče, hvala Bogu!

Smrtna žrtev smučanja. Pri Št. Lenartu v Selški dolini se je smukal med drevjem kmečki fant Janez Debelak. Radi strmine je zgubil oblast nad smučmi in priletel s tako silo ob deblo drevesa, da se je ubil.

Častitim župnim uradom! Za praznik bl. Hosanae v aprilu dobite officij in formular za sv. maše v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Izgubljen sin. V nedeljo dne 28. februarja je izginil neznan kam Glušič Franc iz Št. Janža pri Velenju. Fant je star 14 let, srednje postave in ima piko na desni strani obraza. Ker ga po dolgem iskanju ter povpraševanju nismo našli, naprošamo: Če bi ga kdo videl, naj čimprej naznani očetu: Glušič Matevžu v Št. Janžu pri Velenju.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23-58, lastnik in vodja kirurg dr. Cerinč. — Najmodernije urejen za operacije. — Zdravilni aparati: višinsko solnce, diatermija, tonizator, račnica »Hala«, emterocleaner. — Zdravljenje z radijem (pijača in kopelji). — Gene zmerne. 332

Rošeno vprašanje: Ker se vedno vprašuje, kje bi se moglo dobro blago za oblačilo po nizki ceni kupiti, se Vam v to svrhu toplo in iskreno priporoča manufakturna in modna trgovina »Pri sv. Antonu« v Celju, Gosposka ulica 2. Ta trgovina je na bolj skritem mestu in morate zato paziti na sliko sv. Antona, katera je izvešena nad trgovino. Na vsak način Vam je v veliko korist, da si pred nakupom, ko pridete v Celje, pogledate velika zaloga, ki se kar je važno, o cenah prepričate. Sami pa tudi veste, da se pri današnjem pomanjkanju denarja mora štediti. Pozdravlja Vas: Anton Brumec. 328

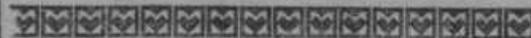
Tako se varčujete! Ni se treba prenaglati z nakupom, posebno ne pri nakupu ure, kajti tudi najcenejša ura je draga, če jo morate dati vsak hip v popravilo. Najbolje varčujete, če kupite poceni in dobro ob enem. Za to vas ponovno opozarjamo, zahtevajte novi letni cenik z nad 1000 slikami od tovarniške trdke ur H. Suttner v Ljubljani št. 992, ki ga dobite popolnoma brezplačno. V njem dobite ure že za 35 Din, ure zapestnice za 98 Din, ure budilke za 45 Din, kakor tudi razno zlatino in srebrnino, vse takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

Iz Celja se nam poroča, da se vrši velika prodaja manufakturnega blaga in perila v veletrgovini Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ulica 15, po zelo znižanih cenah.

Kdor potrebuje okrepčilo, posebno kdor je zaposlen v zaprtih prostorih, ta se zanesljivo varuje z jahanjem mišic in kit, kakor tudi s pospešenjem krvnega toka s Fellerjevim El saftidom, tem preizkušnim domačim sredstvom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341. Savska hanovina.

Naša Lenčka Habjančič nam bo točila škofova vina v Mariboru, Vodničkov trg 2, v prenovljeni gostilni »Betnava«. Tudi za prigrizek bo preskrbela, kar ona posebno zna. Na dobro kapljico vas uljudno vabi. 341

*

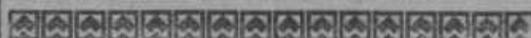

Velkonočni dar.

Vsak želi letos dati dobro ali poceni velkonočno darilo. Kaj bi bilo najbolj prikladno?

Za gospodarje »Kmetški koledar«, za gospodinje »Gospodinski koledar« — vsak stane s poštnino vred 10 Din.

Pišite po nje, dokler je še kaj zaloge, Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Pokopališče za slone.

Lovec na slone, ki se je mudil dolgo vrsto let na velikem otoku Sumatra pod Indijo med Malajskim otočjem, pripoveduje kot očividec sledeče:

»Lepega dne je prišel k meni v lovsko koč v gozdu domačin in mi je pošepnil skrivnostno: »Pokopališče za slone« in je pokazal z roko daleč preko hribov.

Dobro sem poznal posebnost domačinov; malo govoriti, a več misliti. Kratko ter malo: z došlim možem sem se podal v najbolj gosti pragozd. Pokazal mi je sled cele črede slonov. Zmota je bila izključena. Niso bili posamezni sloni, katere se vzame na muho, ampak bila je kar cela čreda in srečanje z njo pomeni za lovca tudi nevarnost. Sled je bila od velike črede, ki je sestojala iz mladih in starih, samcev in samic, zelo mnogo je pa bilo mladih slonov. Nahajala sva se s spremeljvalcem na kraju, kjer do tedaj sploh še nisem bil. Upal sem se vedno globlje v pragozd, ker sem zaupal spremeljvalcu kakor samemu sebi. Po več dneh napornega hoda sva zadela na slone.

Bila je mnogobrojna čreda, kakoršne nikoli nisem videl. Živali naju niso videli, niti ovohale. Skrbela sva s tovarišem zato, da sva se gibala vedno v pravi smeri vetra. Kaj bi naj storil? Bi li naj streljal? Ni me vzel domačin s seboj na lov, ampak da bi mi pokazal — mrtvaški spreved slonov. Pustil sem puško na miru in sem se omejil edino le na opazovanje. Zapazil sem, da nameravajo živali nekaj izrednega, čemur še nisem bil priča. Nikakor se niso hoteli preseliti, kar sicer večkrat napravijo tekom leta. Tekli so počasi, nekako slovesno ter so zgedali resni in žalostni.

Lahko bi bil prisegel, da gre v tem slučaju za mrtvaški spreved. Čisto spredej sta stopala dva zelo stara samca z ogromnimi zobmi. Bila sta v letih, da sta se spodtikala pri hoji, kakor bi bila vrnjena. Vsakega od teh starcev so mlajše živali podpirale in ju porivale naprej. Samice so držale po koncu oba starca. Videti je bilo, kakor bi ju pri teku vedno spodbujale, naj ne obstaneta ter se ne zgrudita, ampak naj zbereta vse svoje moči ter tečeta naprej.

Na ta način je dospel čuden spreved do močvirnatega mesta. Tukaj je pustila čreda oba starca prosto, le samice so ju porivale naprej z rilci previdno in s sočutjem. Eden od onemoglih se je spotaknil in ni več vstal. Nato še drugi. Tudi ta je obležal. Naenkrat se je zbrala cela čreda krog ležečih. Mlajši samci, samice in mladitci so pričeli trebiti. Vsi rilci so se dvignili kvišku in zatrobili pretresljivo v slovo. Na tla padla starca sta se vedno bolj pogrezala v — močvirje, jedva sta še gledala iz blata njuna dolga rilca, iz katerih sta se poslavljal. Nato se je obrnila čreda. Počasí, svečano kakor družina od pogreba se je oddaljila.

Kar sapa mi je zastajala pri tem doživljaju. Spremljevalec mi je pošepnil, ko je zakril pragozd čredo: »Gospod, tukaj je pokopališče za slone.« Nato mi je še dal potrebna pojasnila.

Sloni vzdržujejo pokopališča ravno tako kakor ljudje. Kakor hitro se je približal staremu slonu vodniku čas smrti, ga ženejo drugi sloni na pokopališče. Saj je znano, da še ni nikdo naletel kje v pragozdu na ostanke od starosti poginulih slonov. Midva sva pa na tem mestu odkrila pokopališče slonov in prisostvovala pokopu.

Ko sva drugi dan za tem preiskala z domačinom močvirje, sva odkrila v blatu ogromna okostja. Ležala so pogreznjena v blato gotovo že stoletja. Med okostji pa so bili tudi dragoceni slonovi zob. Močvirje je krilo slonov zaklad, ki je bil toliko vreden kakor zlato polje. Radi odkritja tega zaklada se me je oprijelo ime »Kralj slonov«.

*

Vinogradno kolja, cepano, žagano in okroglo, kakor tudi vsake debelosti rezan les od smreke, bora in macesna, prodaja ali zamenja za izborna kvalitetna vina Gnilšek, trgovina z vinom in lesom v Mariboru, Rzlagova 25. 249

Denar v nahrbtniku. Pred časom je prišel v Maribor priprost človek in je v nahrbtniku prinesel veliko svoto denarja ter ga naložil. Sedaj je prišel v veliki skrbi, če bi ga ven dobil. Dali so mu ga, celih 200.000 Din. Dal pa ga je nazaj in dejal: »Zdaj vidim, da ga še res imate! Kar obdržite ga!« In zopet je odšel z nahrbtnikom. — Če tudi boječ se za svoj denar je uvidel, da je le bolj pametno, ako ga ima naloženega, kakor pa, da ga v nahrtniku prenaša. Pametno ravna tisti, ki denar naloži. Naložite ga v Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru!

Trošarina na vino 2 Din. Finančni minister dr. Djordjevič je predložil dne 1. marca parlamentu zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o

državni trošarini. Kar se tiče trošarine na vino, se določa, da se plača trošarina na vino, ko pride v promet, ali ko se uvozi iz inozemstva, v višini 50 Din za 100 kg, odnosno 100 litrov vina. Banovine bodo smele od 1. aprila nadalje pobirati največ 50 Din trošarine, občine pa od 1. julija dalje največ 100 Din trošarine za 100 kg. Za vino se smatra samo ona pijača, ki je proizvod alkoholnega vrenja mošta od svežega grozdja domače vinske trte. Vino, ki ima nad 18 stopinj alkohola, se smatra za špirit in se plača trošarina kakor za špirit. Državna trošarina se bode pobirala od konzumenta, ki je vino kupil, ali je dobil od producenta na kak drug način. Vinski trgovci, ki imajo vino iz lastnih vinogradov, ali iz kupljenega grozdja, morajo prijaviti dobljeno količino nadalje do 20. novembra in takoj plačati trošarino po odtakanju vina. Na ostale prirodne sadne soke, kakor tudi na vinski mošt, ne more niti banovina, niti občina uvesti nobenih dajatev. Kmetje, ki nimajo lastnih vinogradov, lahko kupijo za lastno potrebo letno 50 litrov vina brez trošarine, in sicer pod pogojem, da to vino kupijo neposredno od vinogradnikov samih.

Vinska razstava in vinski sejem v Slov. Bistrici. Slovenjebistriška vinarska podružnica priredi v dneh 19., 20. in 21. marca 1932 vinsko razstavo in vinski sejem. Razstavljeni bodo mešana kakor tudi najfinejša sortna vina iz celega slovenjebistriškega sod. okraja. Vinogradnikom se bo dala prilika, da svoj vinski pridelek nudijo v nakup tudi širšim krogom interesentov ter se vabijo, da svojo udeležbo pri razstavi javijo najkasneje do 10. t. m. vinarski podružnici v Slov. Bistrici. Od vsake sorte se mora za razstavo oddati tri buteljske steklenice. Kdor jih nima, jih dobi na posodo pri podružnici. Vina samorodnih trt so od razstave izključena. — Ker so slovenjebistriška vina znana kot izmed najboljših v Sloveniji, se vabijo na sejem vsi interesenti, posebno seve

gostilničarji in hotelirji, ki bodo med razstavljenimi vzorci gotovo našli mnogo ustrežajočih. Železniške in avtobusne zveze so ugodne.

Sv. Lenart nad Laškimi. Dne 28. svečana se je pri nas zaključil šesttedenski kmetijski tečaj, kateri je prav dobro uspel. Od 25 do 30 in še več udeležencev, fantov in mož, se je udeleževalo za kmeta tako važnega pouka. Da se je pri nas ta tečaj vrátil, gre zahvala predvsem kmetijskemu referentu iz Laškega g. Zupanu in g. dr. Jerini, živnozdravniku v Laškem, katera dva gospoda sta bila glavna predavatelja. Nadalje smo dolžni se zahvaliti g. šolskemu upravitelju, kateri je dovolil prostor za predavanja v šoli ter tudi nastopil kot predavatelj v državoznanstvu. O higijeni je predaval g. dr. Lovšin, zdravnik v Laškem, pojasnila o davkih pa je dal g. Zlindra od davčne uprave iz Laškega. Zahvala sploh vsem, kateri so na ta ali drug način pripomogli k lepemu uspehu tega tečaja. Zelimo še večkrat kaj enakega, da bo občine Sv. Lenart, oziroma nje občani prednjačili v napredku kmetijstva v dobrobit samega sebe in skupnosti.

Katera močna krmila je pokladati brejim in molznim kravam poleg sladke krme, da bodo dajale več mleka? Če imamo dobro sladko seno, ki smo ga pravočasno pokosili in dobro posušili, dajamo kravam še nekaj pšeničnih otrobov, ali pa oljnih tropin (prg). Poleg tega je zelo dobro pokladati živini pozimi nekaj pese ali korenja. Koliko otrobov ali tropin treba za eno kravo na dan, se ravna po tem, koliko krmi mo seno, slame in korenstva. Če pokladamo živini v glavnem le dobro sladko seno, pa nič ali le malo slame, bo treba manj močnih krmil, če pa dajamo malo seno in več slame, ali tudi veliko korenstva, bo treba več močnih krmil. Breja krava, ki ima že malo mleka, rabi manj močnih krmil, kakor dobra molznica. Prav dobro močno krmilo za molzne krave so pšenični otrobi iz kmečkih mlinov (otrobi iz valjčnih mlinov so mnogo manj vredni). Dajemo jih po 1—3 kg na dan. Izmed olj-

O požrečnosti in starosti ščuk.

Najpožrenejša od sladkovodnih rib je — ščuka, ki se poleg rib, žab, podgan in sličnega loti tudi domačih in divjih rac, oziroma gosi. Na Ruskem je celo zabeležen žalosten konec letnega kmečkoga dečka, ki ga je pri kopanju zagrabila ščuka za noge in potegnila pod vodo. Bibliči po različnih slovenskih deželah so celo prepričani, da lahko obsede staro ščuko — vrag, ki potem zalezuje ljudi ob reki. Te pravljice so najbrž nastale zaradi tega, ker učaka ščuka kot edina izmed naših domačih rib neverjetno visoko starost. Dokazano je,

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvaških pradedov.

Po zmagi so ugotovili, da je vodil konjenski napad s hrvaške strani celjski okrožni poveljnik Jurij Schrattenbach, ki si je lastil tudi kmečke ujetnike in predvsem ranjenca v bleščeči viteški bojni opremi in z oprsnikom ter čelado zavarovanega mladeniča, ki mora biti po zunanosti in posebno po obrazu sojeno, kak plemič, ki se je zgubil iz bojaželjnosti med puntarje.

Nesrečni 8. februar 1573 je končal s smrtjo in robsko verigo za celotno kmečko moško punto.

VII. POGlavJE.

Zmagovalci so dobro znali, da je jedro kmečke vojske pri Dolnji Stubici še nedotaknjeno in da še bodo imeli precej opravka, predno bo upor premagan, zatrt, udušen in glavni krivci pozvani na odgovor. Koj po šentpeterski zmagi so pustili

11

mrlične nepokopane in se odpravljali na Hrvaško do konečne zmage.

Ujetnike je prevzel celjski okrožni načelnik Schrattenbach, ki je imel na razpolago v Celju ječe. Nekaj ujetih kmetov bo moral odposlati v Gradec ter na Dunaj, kjer bodo zaslišani na najvišjih mestih, ki sta bili proti iztrebljenju zadnjega kmečkoga punta z ognjem ter mečem od strani plemstva. Schrattenbachu je bilo predvsem za oba ujetnika v vprav viteških opremah, ta dva je hotel obdržati v Celju, da bi kaj preveč ne odkrila v Gradcu ter na Dunaju. Starejši od obeh zajetih kolovodij je imel težko rano na glavi, je bil globoko nezavesten in tega je bilo treba naložiti na voz, predno ga doleti kazen izpod krvnikove roke. Mlajši ni bil ranjen, ni pa maral dati na nobeno vprašanje odgovora. Neprestano je tiščal k ranjenemu tovarišu in jokal pri pogledu na njegovo opasno stanje.

Dne 8. februarja zjutraj je zapustil Schrattenbachov oddelek št. Peter z uklenjenimi ujetniki, z na voz naloženim težkoranjencem in se pomikal naglo preko Podčetrčka ter Šmarja proti Ce-